

1. Hoe kan God tégen een koning zijn én David aanstellen?

Dit is een bizar hoofdstuk, 1 Samuël 8. Bizar en totaal onbegrijpelijk vanuit menselijk oogpunt. Waarom? We zijn nu al een poosje aan het lezen uit 1 Samuël. 1 en 2 Samuël vormden vroeger één bijbelboek, en dat boek Samuël is hét geschiedenisboek van het koningshuis van David. In dit boek wordt uitgelegd hoe dat koningshuis tot stand gekomen is. De profeet Samuël, over wie we steeds lezen, is als het ware de geestelijk vader van koning David, de voorloper, zoals later Johannes de Doper de voorloper is van Jezus. En waarom is Koning David nu zo belangrijk, en waarom is zijn koningshuis nu zo belangrijk? Omdat God zegt: 'Uit dat koningshuis van David, daaruit zal ooit de Messias voortkomen, de Redder van de wereld.' En dat is ook gebeurd, in Jezus! Want Jezus kwam voort uit het koningshuis van David, Hij is de grote Zoon van David.

Maar nu het raadsel van hoofdstuk 8. In dit boek, waarin de geschiedenis wordt verteld van David en zijn koningshuis, komen we dus een hoofdstuk tegen waaruit blijkt dat de HERE, de God van Israël, het helemaal niet ééns is met een menselijke koning en met een koningshuis. Een menselijke koning, en dus ook dat koningshuis van David, is in Zijn goddelijke ogen helemaal geen goed idee. Het is zelfs een vorm van opstand tegen Hem! Vers 7 is zo'n intens verdrietig vers, als God zegt tegen Samuël: 'Geef gehoor aan de stem van het volk in alles wat zij tegen u zeggen; want zij hebben u niet verworpen, maar Mij hebben zij verworpen, dat Ik geen Koning over hen zou zijn.' Het volk Israël, door God Zelf uitgekozen uit alle volken op aarde, dat volk verwerpt hier zijn eigen God... Hoe is dit mogelijk, dat dit gewoon open en bloot in de Bijbel staat? Júist in het boek waarin de geschiedenis van David en zijn koningshuis beschreven worden! Hoe kan het dat de HERE Zich uitspreekt tégen een menselijke koning, en dat Hij vervolgens David tot koning maakt, en dat Hij Zijn beloften verbindt aan dat koningshuis en dat Hij uit dat koningshuis zélf de Messias laat voortkomen? Met andere woorden: hoe kan de verwerping van God in dit hoofdstuk de basis worden voor Gods reddingsplan? God wordt verworpen, en dáardoor komt er een koning, en een koningshuis, en een Messias!

2. Waarom is de roep om een koning zo kwetsend voor God?

Die vraag, daar is een verbazingwekkend antwoord op. Maar voordat we daarnaar gaan zoeken, eerst nog even terug. Waaróm is God zo gekwetst door die vraag om een koning? Waarom is dat verzoek om een koning zó fout in Gods ogen?

Je zóú kunnen zeggen: 'Het is toch eigenlijk een heel logische vraag?' Samuël is de laatste richter van Israël. Die periode van de richters, of rechters, een periode van vierhonderd jaar, dat was echt een donkere tijd, waarin de meest vreselijke dingen gebeurd waren. Je kunt dat nalezen in het boek Richteren. En de zonen van Samuël, die de volgende richters moeten worden, die zijn corrupt en alleen maar uit op geld. Is het dan zo vreemd dat de oudsten van Israël komen vragen om een koning? Bovendien: in de wet van Mozes, vierhonderd jaar oud, stonden al voorschriften voor een koning, als het volk ooit om een koning zou vragen. Deuteronomium 17: 14, ik zal het voorlezen: 'Wanneer u in het land komt dat de HERE, uw God, u geeft, en u dat in bezit neemt en erin woont, en u dan zegt: "Ik wil een koning over mij aanstellen, zoals al de volken die rondom mij zijn", dan moet u voorzeker hem tot koning over u aanstellen die de HERE, uw God, verkiezen zal.' En dan volgt een aantal bepalingen: het moet iemand zijn uit Israël zelf, en de koning mag niet teveel paarden hebben, hij mag niet teveel vrouwen hebben en hij mag niet teveel zilver en goud hebben. Zo waarschuwt God tegen de drie klassieke afgoden: macht, seks en geld. Macht door teveel paarden als legervoertuigen, seks door een hele harem en geld door zilver en goud. Dus voor die koning gelden regels, maar er staat níét dat er geen koning mag zijn. Er staat wel een kritisch zinnetje: '... als u dan zegt: "Ik wil een koning over mij aanstellen, zoals al de volken die rondom mij zijn..."' Kijk, en dáár zit het venijn. Israël vraagt om een koning, want het volk wil zijn zoals de

rest! Als de oudsten naar Samuël komen, zeggen ze (vers 5): 'Zie, u bent oud geworden en uw zonen gaan niet in uw wegen. Stel daarom een koning over ons aan om ons leiding te geven, zoals alle volken.' En het is precies dat zinnetje, die paar woorden, waarmee de oudsten God op Zijn hart trappen. Want Israël was door God geroepen om juist anders te zijn dan de andere volken. In het volk Israël wilde God als het ware laten zien aan alle volken: 'Kijk maar! Kijk maar naar Israël, dan zie je hoe dat werkt, als je leeft met Mij. Kijk maar naar Israël, dan zie je hoe Ik omga

met mensen. Dan zie je hoe Ik zorg voor Mijn volk, je ziet hoe trouw Ik ben als jij van Mij houdt en als jij Mij volgt.' Zó was het bedoeld!

Waaróm was het zo'n puinhoop geworden in die Richterentijd? Niet omdat GóD niet goed leiding gaf, maar omdat het vólk steeds weer afdwaalde, en steeds weer andere goden ging aanbidden. En nu zegt het volk tegen God: 'Here God, sorry, U bent niet echt de leider die wij zoeken. U bent

geen goede Koning voor ons, we willen een andere koning, een mens op een troon, met een lijfwacht en een leger. We willen net als de anderen zijn, niet altijd de uitzondering. We willen óók een koning die we gewoon kunnen zíén, in plaats van een onzichtbare Koning ergens in de hemel.'

Kijk, dat is het. Inderdaad: dit volk verwerpt zijn eigen God. Want een onzichtbare God vraagt om geloof. Een onzichtbare Koning, daar kun je niet mee voor de dag komen in het diplomatieke verkeer. Daar kun je niet mee pronken. En intussen vergéét het volk, hoe goed God voor hen had gezorgd. Het staat nét één hoofdstuk hiervoor nog beschreven, hoofdstuk 7. Toen het volk zich werkelijk tot God bekeerde en de afgoden wegdeed, gaf God een donderende overwinning op de Filistijnen. Letterlijk! God liet het donderen, de Filistijnen raakten in verwarring en de Israëlieten hoefden niets te doen, alleen maar de buit binnenhalen. En daarna was er jarenlang vrede. God... geen goede Koning? Hoezo?! Dit punt komt trouwens héél dichtbij, vind je niet? Die diepe wens om te zijn zoals alle andere mensen, niet opvallen. Niet anders zijn dan de rest. Ik heb het heel vaak christenen horen zeggen: 'Wat leuk als mensen merken dat christenen óók gewone mensen zijn!' Ja... dat begrijp ik wel, ik begrijp wel wat daarmee bedoeld wordt: mooi als mensen merken dat christenen geen wereldvreemde zuurpruimen zijn, met overal een geheven vingertje. Maar als dát ons doel is, 'laten zien dat christenen óók gewone mensen zijn', dan is dat wel héél mager. Dan is je hoogste doel: niet opvallen, een grijze muis zijn. Net als de rest. Alsof God niet een ander doel heeft met ons. Waarom werd Israël uitgekozen? Om een búitengewoon volk te zijn! Waarom ben jij door je doop ingelijfd in het lichaam van Christus? Om een búitengewoon leven te leiden. Om op te vallen. Paulus zegt in Filippen 2: 15: '... om te schijnen als lichtende sterren in de wereld...' (NBG-vertaling). Je bent geroepen om een ster te zijn! Een ster van Gods liefde in de wereld. Niet een grijze muis... Voel je hoe God gekrénkt wordt door die vraag van Israël: 'Geef ons een koning, *net als de andere volken*'? 'Net als de rest'?

3. God maakt Zijn verwerping tot een bouwsteen van heil!

Ja, en nu? Hoe moet dat nu verder? Een uitgekozen volk dat zijn eigen God verwerpt...? Je zou zeggen: 'Nu verwerpt God Israël.' Wég ermee! 'Uit Mijn ogen! Ik kies een ander volk!' Maar dat gebeurt niet. Er gebeurt een wonder. God zegt: 'Samuël, doe wat ze vragen, want ze hebben niet jou verworpen, maar Mij.' 'Doe wat ze vragen...' Dus... God geeft toe! Hij incassert de brutaliteit. Hij incasseert de belediging. Hij incasseert de afwijzing. Lieve mensen, let goed op! Let goed op wat hier gebeurt! Deze God is zó anders dan de goden van alle andere volken. Deze God is zo onvoorstelbaar genadig. Alle volken, en alle godsdiensten, hebben goden die als dictators op hun troon zitten. Goden die in hun eigen wereld hun eigen plan trekken, in 'splendid isolation', in een schitterend isolement. Maar déze God, de God van Israël, de God van Abraham, Izak en Jakob, is een levende God. Een God die gekwetst wordt, beledigd, op Zijn hart getrapt, en die dan tóch doorgaat. Die meebeweegt met Zijn volk. Die zegt: 'Oké, doe dan maar wat je niet laten kunt. Maar Ik waarschuw wel: een

ménselijke koning gaat je ongelooflijk veel kosten. Weet wel wat je doet als je Mij verwerpt.' Déze God is de God van Israël. Wat betekent die naam, Israël? Die naam betekent: 'Strijder met God'. Hoe is het mogelijk, dat je strijdt met God en dat Hij met je verder gaat. Hij is de levende God, die reageert, die mensen serieus neemt, mensen ruimte geeft, óók om fouten te maken. Maar Hij waarschuwt wel. En Hij doet nog iets. En dat is wel het toppunt van almacht, van creativiteit en van genade. God neemt die afwijzing van Israël in Zijn hand (het volk wil een koning), God gééft ook wat ze willen, én God maakt die menselijke koning vervolgens tot een bouwsteen in Zijn heilsplan. Want er kómt een koning: eerst Saul, maar dan David. En er kómt een koninklijk huis, en uit dat koninklijk huis kómt de Messias voort. Israël verwerpt God, en God neemt die verwerping in Zijn hand, en bouwt daarop Zijn reddingsplan. Ja, die waarschuwing, die is niet voor niets. In de eerste koning, koning Saul, laat God zien wat er kan gebeuren met een menselijke koning, hoe die kan ontsporen. En later zal óók het koningshuis van David vastlopen, als de koningen niet meer trouw zijn aan de HERE. Maar in de Messias, Jezus Christus, geeft God de góede Herder, de ware Koning der Joden, de echte Verlosser. Israël komt naar Samuël toe en vraagt om een koning, omdat het volk niet kan leven met een onzichtbare koning. Het volk kan niet leven op de toonhoogte van Gods bedoelingen. Het zakt voortdurend door de bodem heen. En wat doet God dan? Hij daalt af, en geeft het weggezakte volk genadig de hand. Zoals we dat zongen: 'Die in onze lage stand, ons genadig bood de hand.' Heb je wel in de gaten hoe ongelooflijk goed God is? Dit is ook jouw God! Als het jou en mij niet lukt om te leven op de toonhoogte van Gods bedoelingen, als ook jij en ik door de bodem zakken, dan grijpt Hij ook jouw en mijn hand. En dan is Hij bereid om Zijn plannen aan te passen. 'Oké Samuël, doe het dan maar, wat zij zeggen.' Merk je dat het zin heeft om te bidden? Merk je dat we een God hebben die bereid is om Zijn plannen aan te passen? Merk je hoe goed Hij is?

4. Die omkeer blijkt zelfs een patroon te zijn!

Maar dit is niet het enige. Wat er hier gebeurt, in 1 Samuël 8 – God die verworpen wordt, en die Zijn verwerping maakt tot een hoeksteen van Zijn reddingsplan – wat er hier gebeurt, dan blijkt een patrón te zijn. Een patroon dat je vindt in Psalm 118: 22 en 23, de verzen die we hoorden aan het begin van de dienst: 'De steen die de bouwers verworpen hadden, is tot een hoeksteen geworden. Dit is door de HERE geschied (Hij heeft dit gedaan), het is wonderlijk in onze ogen.' Precies deze tekst wordt in het Nieuwe Testament op allerlei plaatsen aangehaald. Want het is precies wat er gebeurt... op Golgotha. De Zoon van God, die daar hangt, verworpen door de mensheid. Uitgestoten, weggesmeten als oud vuil. De Zoon van God, die daar hangt, gemarteld, gepest, gekruisigd, Hij is die weggegooide steen. En God Zelf, de Vader met een gebroken hart, de Vader die een Kind verliest, God Zelf maakt de dood van Zijn Zoon tot de hoeksteen van Zijn reddingsplan. Dankzij de dood van Jezus Christus is er voor ons: léven, eeuwig leven. Ook déze verwerping van God wordt een bouwsteen in Zijn heilsplan. Nee, niet 'een' bouwsteen, maar 'de' bouwsteen, de hoeksteen, waar het hele gebouw op rust! Het blijkt een patroon te zijn! Mensen die God verwerpen, en God die deze verwerping door mensen maakt tot *cornerstone* van Zijn reddingsplan. En zo komen we als vanzelf uit bij Romeinen 11: Gods plan met Zijn volk Israël. Want hoe is het mogelijk: de Messias is gekomen, de koning van Israël, de vervulling van alle beloften, maar het grootste deel van het volk Israël gelooft niet in Hem. Het grootste deel van Israël verwerpt Jezus als Verlosser. Dat was in de tijd van Paulus al zo, en dat is nog steeds zo, ook nu, vandaag de dag. Paulus worstelt daarmee. Hij kan het niet begrijpen. Hij zegt in hoofdstuk 9: 'Ik zou zelf wel wensen om vervloekt te zijn, weg van Christus, voor eeuwig verloren, als ik daarmee het volk Israël zou kunnen redden, als daardoor de ogen van Israël open zouden gaan voor Jezus.' Dat gaat héél ver, als je dat zegt! Zó wordt er in het Nieuwe Testament over Israël gesproken, heb je dat op je netvlies? Israël is het volk waarmee God al eeuwen onderweg is, het is en blijft Gods uitverkoren volk, zo hebben we dat gelezen in Romeinen 11: 28 en 29: 'Zij zijn weliswaar wat het Evangelie betreft vijanden vanwege u, maar

wat de verkiezing betreft geliefden vanwege de vaders. Want de genadegaven en de roeping van God zijn onberouwelijk.' Dus Israël heeft nog altijd een bijzondere positie. Maar hoe zit dat dan, nu het grootste deel van Israël Jezus verwerpt als Zoon van God? Paulus worstelt met die vraag, maar hij komt óók met een antwoord. En dat antwoord, dat is precies weer datzelfde patroon: God neemt de verwerping door Zijn volk in Zijn hand en maakt die verwerping tot bouwsteen in Zijn heilsplan. Kijk maar mee, in Romeinen 11, vers 11 en 12: 'Ik zeg dan: Zijn zij soms gestruikeld met de bedoeling dat zij vallen zouden? Volstrekt niet! Door hun val echter (hun val, dat wil zeggen: het feit dat zij niet in Jezus geloven) is de zaligheid tot de heidenen gekomen om hen (de Joden) tot jaloersheid te verwekken. Als dan hun val voor de wereld rijkdom betekent en hun verlies rijkdom voor de heidenen, hoeveel te meer hun volheid!' Paulus zegt: 'Doordat de Joden in grote meerderheid Jezus hebben verworpen, juist daardoor is het Evangelie véerder gegaan.' Als alle Joden meteen in Jezus waren gaan geloven, dan was het een intern Joodse aangelegenheid gebleven, dan was gewoon het Joodse geloof veranderd en meer niet. Maar het Joodse volk verzette zich tegen Jezus en ging actief de christenen vervolgen. Daardoor vluchtten de eerste christenen vanuit Jeruzalem de wereld in, en zo verspreidde het Evangelie zich onder de niet-Joden, de heidenen. 'Als dan hun val voor de wereld rijkdom betekent en hun verlies rijkdom voor de heidenen, hoeveel te meer hun volheid!' En dat werkt Paulus dan verder uit. Hij zegt: 'De Joden hebben Jezus verworpen, daardoor is het Evangelie naar de heidenen gegaan. Maar als nu de volheid van die heidenen binnengegaan is in het Koninkrijk van God, als uit alle volken mensen tot geloof in Jezus gekomen zijn, dán komt het Evangelie als een zegenrijke boemerang terug bij Israël. En op die manier zal heel Israël gered worden.' Vers 25: 'Want ik wil niet, broeders, dat u geen weet hebt van dit geheimenis (opdat u niet wijs zou zijn in eigen oog), dat er voor een deel verharding over Israël is gekomen, totdat de volheid van de heidenen is binnengegaan. En zo zal heel Israël zalig worden, zoals geschreven staat: De Verlosser zal uit Sion komen en zal de goddeloosheden afwenden van Jakob. En dit is het verbond van Mij met hen, wanneer Ik hun zonden zal wegnemen.' Zie je weer precies hetzelfde patroon? De verwerping van God, de verwerping van Jezus wordt door God Zelf omgebogen tot een bouwsteen in Zijn heilsplan. Zie je die prachtige zin in vers 15? 'Als hun verwerping verzoening voor de wereld betekent, wat betekent dan hun aanneming anders dan leven uit de doden?' Paulus snakt naar die dag, dat de ogen van het Joodse volk open zullen gaan voor hun eigen Messias, de Koning der Joden, Jezus Christus. En wij mogen meeverlangen! Ik las een interview met twee voorgangers uit Israël, de Joodse ds. Zadok en de Palestijnse ds. Khoury, allebei volgelingen van Jezus Christus. Tijdens de laatste oorlog in Gaza, afgelopen voorjaar, stelden zij samen met andere christenen een verklaring op. Het was een oproep tot vrede en verzoening. Op een heel bijzondere manier werd een brug geslagen. In dat interview vertelde ds. Zadok dat hij merkt dat onder Joden de openheid voor Jezus aan het groeien is. Hij zegt dit: 'Als ik aan Romeinen 11 vers 25 en 26 denk, pas ik dat inderdaad toe op Israël als etnisch volk. Ik geloof ook in Gods trouw aan Zijn verbond. Er zal een revival, een herleving komen. We zien daar op dit moment al iets van, juist ook onder jonge mensen. Toen ik in het leger zat, durfde ik niet goed uit te komen voor mijn geloof. Nu zie ik jonge mensen ook voor hogere militairen getuigenis geven van hun overtuiging. God is iets goeds aan het doen. Dat zou ons moeten bemoedigen. Bid daarom voor de zaligheid van de Joden, voor het werk dat in Israël gebeurt. Als er meer en meer Joodse mensen tot het geloof komen, zal dat tot grote zegen zijn, ook voor de kerk.' God voert Zijn reddingsplan uit. Zélfs als wij Hem verwerpen, neemt Hij die verwerping in Zijn hand. Van die verworpen steen maakt Hij de hoeksteen. Onvoorstelbaar: Gods trouw. Die trouw geldt óók voor jou! Onvoorstelbaar, Gods geduld, dat Hij Zijn plannen aanpast. Dat geduld geldt óók voor jou! Onvoorstelbaar, Gods genade. Die genade geldt óók voor jou! We dienen een levende God. Wij dienen een God van liefde. Blijf je verbazen over wie Hij is! Amen.